

VAALITEEMAT

Olen oppinut, että olipa luottamustehtävä mikä tahansa, ei ole olemassa niin pientä asiaa, johon ei voi vaikuttaa. Tämä on ollut ja on ohjenuorani jatkossakin.

Jouni Ovaska

Kansanedustaja,
eduskuntaryhmän
varapuheenjohtaja

OVASKA

JOHDANTO

KOULUTUS JA OSAAMINEN

Lapsuus on ainutkertaista aikaa

Pelastetaan peruskoulu

Toisen asteen uudistamisessa askel kohti parempaa

Laadukas korkea-aste luo kasvua ja työllisyyttä koko maahan

TALOUS

Talous kuntoon ja kasvuun

Säästöjen järkevä kohdentaminen

Panostuksia liikenteeseen

Kattava lähijuna- ja linja-autoliikenne Pirkanmaalle

TURVALLISUUS

Sisäinen turvallisuus on hyvinvoinnin kivijalka

Hyvä ulkopolitiikka suojelee jokaista meistä

Käytännönläheisempi Eurooppa

Turvallista tulevaisuutta

Hyvinvointi, hoito ja hoiva ovat perusoikeuksia

Omavaraisuus on entistä tärkeämpää

Kaikki on kiinni energiasta

Energian kulutuksen pienentäminen (energiansäästö)

Minun Suomi on tasa-arvoinen ja yritteliäs, se huolehtii heikommistaan. Arvostamme puhdasta luontoa ja olemme edelläkävijä teknologiassa sekä turvallisuudessa. Omassa maassa on hyvä syntyä, kasvaa ja tehdä töitä.

Toimiminen kansanedustajana on palvelutehtävä. Arvot ohjaavat päätöksentekoa, joka tämän päivän maailmassa on yhä monimutkaisempaa. Työpäivät eduskunnassa ovat aina erilaisia: on kokouksia, joissa pohditaan ratkaisuja maailman kriiseihin ja Suomen kantoja EU-politiikkaan, välillä ratkotaan miten rahoitettaisiin kotiseudun liikennehankkeita.

Toimin eduskuntaryhmämme varapuheenjohtajana sekä jäsenenä niin ulkoasiain-, laki- kuin sivistysvaliokunnassa. Lisäksi toimin ryhmämme vastaavana suuressa valiokunnassa.

Olen saanut ensimmäisellä vaalikaudella lukuisia vastuullisia tehtäviä. Johdollani valmisteltiin selvitys poikien koulumenestykseen liittyen, keskustan kymmenen kohdan ohjelma jengi- ja nuorisoriikollisuuden torjumiseen. Ulko- ja turvallisuuspolitiikan osalta olen ollut tiiviisti Nato-prosessissa mukana. Toimin eduskuntaryhmän edustajana EU:n ennallistamisneuvotteluissa.

Edellisellä vaalikaudella aikaansaatu

Liikuntahallirakentamista mm. Ikaalisiin ja Akaaseen, harrastamisen Suomen malli, perhevapaa uudistus, tiehankkeita Hämeenkyröön, Parkanoon ja Nokialle, Tampereen Työväen Teatterin erityisaseman varmistaminen, tukea sotaa käyväälle Ukrainalle...

KOULUTUS JA OSAAMINEN

“Suomen menestys on nojautunut laadukkaaseen koulutukseen ja korkeasti koulutetun opetushenkilöstön osaamiseen varaan. Nyt huolena on, että koulutuksen laatu rapautuu. Pelastetaan peruskoulu ja panostetaan koko oppimispolkuun varhaiskasvatuksesta korkeakouluun. Luodaan Suomessa maailman parasta oppimista ja osaamista.”

Lapsuus on ainutkertaista aikaa

Varhaiskasvatuksen opettajista on valtava pula. Tarvitsemme lisää varhaiskasvatuksen opettajia, mutta myös lastenhoitajia. Lasta voi pitää sylissä ja lapselle voi lukea myös hoitaja. Kuulemme jatkuvasti viestejä siitä, että päiväkodeissa on liian vähän aikuisia. Toisaalta meillä on nuoria, jotka eivät kykene opintoihin korkeakoulussa ja suorittamaan opettajan tutkintoa, mutta jotka voisivat olla varhaiskasvatuksen puolella avustavaa henkilökuntaa: he pystyisivät pukemaan ja riisumaan lasta, lukemaan satuja ja antamaan lapselle hellyyttä.

Vaikka kirjoitan, että tarvitsemme lisää lastenhoitajia, korostan että tarvitsemme myös lisää varhaiskasvatuksen opettajia. On keskusteltava siitä, miten varmistetaan sosionomien mahdollisuus pätevöityä varhaiskasvatuksen opettajaksi. Ehdotan myös, että varhaiskasvatuspalveluissa otettaisiin käyttöön varahenkilöpalvelu samaan tapaan kuin vanhustenhoidossa. Nyt varhaiskasvatuksessa on jatkuvasti valtava pula sijaisista ja flunssakausina vanhempia jopa pyydetään pitämään lapsi kotona, koska päiväkotikoti ei voi taata turvallista hoitopäivää.

Perheiden pitää myös pystyä valitsemaan kotihoito tai perhepäivähoito. Perheiden tilanteet ovat erilaisia ja osa vanhemmista voi ja haluaa hoitaa lapset kotona. Omien lasten hoitaminen on nähtävä arvokkaana työnä. Perhevapaata on uudistettu ja nykyään yhä useammat isät haluavat myös jäädä pienen lapsen kanssa kotiin. Pienen lapsen hoitaminen kotona on oltava aito vaihtoehto, johon yhteiskunta tukee ja kannustaa. Meidän on nähtävä myös perheiden monimuotoisuus: myös adoptio ja sijaisperheet tarvitsevat samat tuet ja mahdollisuudet kuin biologiset perheet.

Nykyinen malli esiopetuksen alkamisesta 6-vuotiaana on toimiva. Lasten täytyy saada olla lapsia. Ne maat, joissa koulunkäynti aloitetaan aikaisemmin, eivät kuitenkaan ole oppimistuloksissa korkeammalla. Lasten tärkein tehtävä on leikkiä. Emme saa varastaa lapsilta ainutkertaista lapsuutta. Sen sijaan meidän on panostettava turvalliseen ja vakaaseen lapsuuteen niin varhaiskasvatuksessa kuin kotihoidossakin.

Pelastetaan peruskoulu

Perusopetus on erityisesti vaarassa rapautua. Siksi tärkeimpiä vaaliteemojani onkin “Pelastetaan peruskoulu” -hanke. Esitän siinä kymmenen kohdan korjaustoimenpiteet.

- 1.** Paljon puhuttanut inklusio on laitettava kuntoon. Kunnat ovat nyt käyttäneet inklusiota säästökeinona. Olemme sitoutuneet inklusioon Salamancan julistuksessa ja se on hyvä asia, mutta nyt pitää pureutua siihen, miten inklusio saadaan toimimaan. Tarvitsemme edelleen pienryhmiä, sillä esimerkiksi autismin kirjon lapsille iso luokka ja massakoulu saattaa olla liian kuormittava ympäristö. Meidän on ymmärrettävä erilaiset tarpeet paremmin: kaikilta ei voi vaatia samaa. Nyt opettajilta kantautuu jatkuvasti viestiä siitä, miten he eivät ehdi paneutua koko ryhmän opettamiseen ja osa oppilaista jää vaille tarvitsemaansa huomiota ja opetusta. Ei ole myöskään oikein, jos erityisen/tehostetun tuen oppilas jää vaille erityispedagogista osaamista.
- 2.** Peruskoulussa on panostettava pienempiin ryhmäkokoihin. Nyt yhdessä luokassa voi olla jo puolet “paperillisia oppilaita” eli lapsia ja nuoria, joilla on erityisen tai tehostetun tuen papereita. Jos luokassa on useita tuen tarpeisia, tarvitaan myös resurssia tuen antamiseen ja yksi keino on pienempi luokkakoko.
- 3.** Erityispedagogiikan osaajia tarvitaan enemmän. Pirkanmaalla on nyt huutava pula erityisopettajista, koulukuraattoreista ja koulupsykologeista. Tampereen yliopisto on hakenut lupaa järjestää erityispedagogiikan koulutusta ja olen omalta osaltani tukenut tätä tavoitetta.

4. Peruskoulussa kaivataan panostuksia perustyöhön. Peruskoulu ei tarvitse enää uusia kärkihankkeita, vaan peruskoulun on oltava Suomen tärkein kärkihanke. Koulussa on oltava aikaa luku-, kirjoitus- ja laskutaidon kehittämiseksi. Tutkimukset kertovat karua kieltä erityisesti poikien oppimistulosten laskusta. Tähän seikkaan on jatkossa kiinnitettävä enemmän huomiota. Kun perustus valetaan hyvin kuntoon, voi jatkaa rakentamista. Hankkeiden sijaan perusrahoitus on saatava kuntoon.
5. On arvioitava, miten tuntikehystä voidaan kasvattaa. Nyt oppilaat ovat hyvin eriarvoisessa asemassa sen suhteen, paljonko he saavat opetusta. Joissakin kunnissa annetaan opetusta minimituntimäärä, jossain enemmän. Vuositasolla saatujen opetustuntimäärien ero on niin valtava, että se vaikuttaa oppilaiden taitotasoon.
6. Opettajankoulutus on myös laitettava kuntoon osana peruskoulun pelastamista. Opettajankoulutus on muuttunut liikaa itsenäisten opintojen suuntaan - kontaktiopetusta tarvitaan lisää. Nyt nuoret opettajat uupuvat työhön ja vaihtavat alaa, koska eivät saa opiskeluaikana riittävästi eväitä alalla toimimiseksi. Myös yliopistot tarvitsevat lisää rahaa perustyöhön. Varmistamalla opettajankoulutuksen laadun voimme pelastaa peruskoulun.

7. Kouluihin tarvitaan enemmän koulutettua henkilökuntaa ja koulujen kokoa tulee pohtia hyvinvoinnin näkökulmasta. On tunnustettava pätevien koulunkäynninohjaajien arvo ja heille on tarjottava pysyviä työsuhteita, koska pysyvyys on myös lasten etu. Isoissa kouluissa lapsi ja nuori hukkuu väkijoukkoon. Koulujen valtava koko kuormittaa myös opettajia, sillä he saattavat jäädä vaille esimiehen tukea. Ihmissuhdetyössä on kuitenkin niin, että vaikeidenkin asioiden kanssa jaksaa, jos esimies on läsnä ja tukee sekä kannustaa. Myös oppilaiden hyvinvointi ja oppiminen saattavat jäädä puutteelliseksi valtavassa organisaatiossa. On helpompaa puuttua käytävillä esiintyviin ikäviin tilanteisiin ja jakaa myönteistä huomiota oppilaille, jotka koulun aikuiset tuntevat kasvoilta ja nimeltä.

Opettajien ja ohjaajien lisäksi kouluihin on saatava muitakin aikuisia. Esimerkiksi kouluvalmentajat tai liikunnan ohjaajat voisivat ohjata lasten ja nuorten toimintaa välitunti- ja muissa vapaisissa tilanteissa. Kun vastuu oppilaiden hyvinvoinnista koulupäivän aikana jakautuu useammalle aikuiselle, jää opettajilla enemmän aikaa omaan työhön eli opettamiseen.

8. Opettajilla on oltava myös mahdollisuus täydennyskoulutukseen. Nykyisen hankehumpan sijaan opettajat kaipaavat laadukasta täydennyskoulutusta ilmiöistä, jotka ovat muuttaneet koulumaailmaa voimakkaasti viime vuosina (esimerkiksi tunnekasvatus, kolmiportainen tuki, inklusion järjestäminen, arviointi).

9. Opetussuunnitelman korjaaminen: Nykyisessä opetussuunnitelmassa on paljon hyvää, mutta opettajia kuunnellessa toistuu huoli perustaitojen opettamisesta. Nykyinen opetussuunnitelma painottaa itseohjautuvuutta ja jo alakoulun opetussuunnitelmassa tavoitellaan kykyä soveltaa, kritisoida jne. vaikka monet perustaidot ovat vielä puutteellisia. On palattava perusasioiden äärelle. Ensin lukutaito ja luetun ymmärtäminen sekä laskutaito kuntoon. Ne ovat taitoja, joiden päälle muiden oppiaineiden sisällöt rakentuvat, ja joiden varassa tulevaisuudessa voi opiskella vaativampia sisältöjä.

10. Viimeisempänä vaan ei vähäisimpänä mainitsen koulun roolin tarkastelun. Koulu on edelleen paikka, jossa opitaan eli oppilaitos. Koulun tehtävä ei ole ratkaista kaikkia yhteiskunnallisia ongelmia tai tukea vanhemmuutta, toimia poliisin ja lastensuojelun apulaisena - eikä edes tuottaa täydellisiä digiosaajia yrityselämän palvelukseen. Jos nämä tehtävät ladataan opettajien vastuulle, ei ihme, että opettajat uupuvat ja alkavat miettiä alanvaihtoa. Opettajien tehtävä on opettaa, ja koulut tarvitsevat työrauhan sitä varten.

Toisen asteen uudistamisessa askel kohti parempaa

Peruskoulun pelastamisen lisäksi voidaan sanoa, että meidän tulee pelastaa toinen aste. Toisen asteen uudistus ei ole kaikilta osin onnistunut. Nuorilta vaaditaan liikaa itseohjautuvuutta ikävaiheessa, jossa he eivät siihen vielä kykene. Tämä johtaa uupumiseen ja opintojen keskeyttämiseen tai venymiseen. Saamme lukea jatkuvasti näitä uutisia mediasta. Oppivelvollisuuden pidentäminen on ollut oikea ratkaisu. Takaamme jokaiselle nuorelle opiskelupaikan, mutta edelleen meidän on kehitettävä ja korjattava - otettava askel kohti parempaa toista astetta. Mikään uudistus ei ole kerrasta valmis.

Ammatillisella puolella tarvitaan nykyistä enemmän lähiopetusta, erityisopettajan tukea ja aikaa ammatillisiin aineisiin. Työpaikalla oppimisen tueksi ei ole riittävästi ohjaajia ja ohjausta, mikä osaltaan vaikuttaa valmistuneiden osaamistasoon. Kuulemme myös viestiä siitä, että osaamisen näytöistä päästetään läpi, vaikka osaamisen taso ei ole riittävä. Samalla ammatillisen puolen opettajien työn luonne on muuttunut byrokratian lisääntymisen myötä. Jotta jatkossakin varmistetaan nuorten valmistuvien ammattilaisuus, annetaan opettajien resurssit opettamiseen ja lisätään muuta, avustavaa henkilökuntaa kuten taitovalmentajia.

Lukio on monelle nuorelle tärkeä vaihe, jonka aikana omaa elämää koskevat haaveet saavat suunnan. Lukioikäisen nuoren on saatava opiskella rauhassa sen sijaan, että paineet ylioppilaskirjoitusten arvosanoista alkavat jo ensimmäisen vuoden syksyllä. Korkea-asteen pääsyvaatimuksia on korjattava siten, että nuoret saavat käydä lukion rauhassa. Kuka voittaa siinä, että meiltä valmistuu uupuneita nuoria lukiosta? Ei kukaan, ainakaan yksittäinen henkilö itse, mutta ei myöskään perhe tai yhteiskunta. Pelkällä tehokkuudella emme pääse pitkälle, hyvinvointiin sen sijaan kannattaa panostaa. Myös toisen asteen opiskelijoille on turvattava pääsy koulukuraattorille ja tuen piiriin.

Laadukas korkea-aste luo kasvua ja työllisyyttä koko maahan

Viime vuosina korkea-asteen opiskelijat ovat kärsineet koronarojoituksista suhteessa enemmän kuin moni muu ikäluokka. Tämä on aiheuttanut valtavasti yksinäisyyttä, turvattomuutta ja henkistä pahoinvointia. Ilmiö näkyy YTHS:n jonoissa: nyt kiireetöntä palvelua joutuu odottamaan kuukausia. Taustalla on myös ammattikorkeakoulujen opiskelijoiden ulottaminen YTHS:n piiriin. On hyvä asia, että myös he ovat oikeutettuja YTHS:n palveluihin, mutta samalla olisi pitänyt huolehtia resursseista ja ennaltaehkäistä työvoimapulaa.

Monet ovat hyvin nuoria aloittaessaan opinnot korkea-asteella. Toisaalta korkea-asteella on nykyään paljon myös alanvaihtajia, joilla on jo runsaasti kokemusta työelämästä ja aiemmista opinnoista. Siksi korkea-asteella olisi huomioitava erilaiset taustat paremmin. Nuoret opiskelijat tarvitsevat paljon tukea opintojen alkuvaiheessa. Muutto uudelle paikkakunnalle ja uusi elämäntaihe vievät voimia.

Mielenterveyshaasteita korkea-asteen opiskelijoilla ovat lisänneet koronavuosien lisäksi huoli sodasta ja ilmastosta sekä paineet mahdollisimman nopeasta valmistumisesta. Itsenäisen opiskelun määrä on monilla aloilla liian suuri verrattuna kontaktiopetukseen, jossa opettajat tapaavat opiskelijoita säännöllisesti. Vuorovaikutustilanteet ovat kasvavan nuoren arjessa äärimmäisen tärkeitä eikä kaikkea opi esseitä kirjoittamalla.

Tiedämme, että koulutusleikkausten myötä yliopistojen tukihenkilöstöä on vähennetty ja tiloista jouduttu luopumaan. Emme voi tukea systeemiä, jossa kovapalkkainen professori tekee sihteerin töitä, koska sihteereitä ei enää ole. Yliopistojen perusrahoitus on saatava kuntoon niin opetuksen kuin tutkimuksen osalta ja yliopistoihin on saatava jatkuvan muutoksen sijaan työrauha.

Tampereen kaupunki on vuosikymmeniä saanut elämää ja väriä yliopisto-opiskelijoista, jotka näkyvät katukuvassa ja tuovat kaupungille myös paljon tuloja. Tampereen yliopisto on tuottanut laadukasta tutkimusta ja lisännyt viime vuosina valtavasti yhteistyötä kaupungin sekä ympäristökuntien ja yritysten kanssa. Työelämäyhteistyö on vetovoimamme kulmakivi - valmistuville nuorille tulee olla töitä Pirkanmaalla niin, ettei heidän tarvitse työn vuoksi muuttaa pois. Tarvitaan lisää TKI-investointeja ja kasvua, vaikka taloudellisesti tiukat ajat ovat edessä. Valtion ja korkeakoulujen yhteistyötä pitää edelleen tiivistää.

A man with a beard, wearing a light blue shirt, a grey blazer, and grey trousers, stands leaning on a metal guardrail. He is positioned on a construction site. In the background, there is a newly paved road, a large pile of grey rocks, and a line of trees under a cloudy sky. The word 'TALOUS' is written in large white letters on the left side of the image.

TALOUS

“Oma maa ja omistajuus, niiden puolta on pidettävä niin kotimaassa kuin kansainvälisillä kentillä. Oma maa tarvitsee suojaa ulkoista uhkaa vastaan. Omistamisen oikeutta on puolustettava ja omistamiseen pitää kannustaa.”

Olen saanut seurata kansanedustajana ja Tampereen kaupunginvaltuutettuna Tampereen nousua Suomen vetovoimaisimmaksi kaupungiksi. Samalla reseptillä myös Suomi nousee. Tarvi-
taan rohkeita investointeja, osaavaa työvoimaa ja yhteisöllisyyttä
sekä mahdollisuuksia yrittää ja tehdä töitä.

Talous kuntoon ja kasvuun

Valtion tulot ja menot on saatava tasapainoon kahdella seuraavalla vaalikaudella. Tämä edellyttää menojen priorisointia ja rakenteellisia uudistuksia sekä ennen kaikkea vahvempia panostuksia kasvuun ja investointeihin.

Yritysten toimintaedellytyksistä huolehtiminen varmistaa kasvun. Verotuksen on oltava ennakoitavaa ja kannustavaa, ei poukkoilevaa. Kokonaisveroaste ei saa nousta. Myös kotimaista omistajuutta on lisättävä. Osakesäästötilin maksimimäärä on nostettava 100 000 euroon.

Talouden kuntoon laittamisessa osaamistason nostaminen on keskeisessä asemassa. Suomi tarvitsee osaavaa työvoimaa ja korkean osaamistason työpaikkoja. Siksi TKI-toimintaa on tuettava ja varmistettava 4 prosentin rahoitusosuus BKT:sta. Samalla yritysten ja tutkimusyhteisöjen yhteistyötä on parannettava.

Myös ulkomaalaisia yrityksiä on saatava sijoittumaan ja sijoittamaan Suomeen. Lupabyrokratiaa on helpotettava, jotta Suomeen saadaan osaavaa työvoimaa myös ulkomailta. Etenkin start up -yrityksissä ulkomainen työvoima on tärkeässä roolissa. Tarveharkinnasta on luovuttava.

Geopoliittisten myllerysten keskellä paikallisuus on osoittanut arvonsa. Paikallisuutta tarvitaan myös ympäristön näkökulmasta. Yrityksiä voidaan kannustaa paikallisen yrityskentän elinvoimaisuuden vahvistamiseen esimerkiksi yrityspalvelusetelillä, jolla kannustetaan mikro- ja pienyrityksiä kehittämään toimintaansa. Setelillä yritys voisi ostaa kehityspalveluita paikallisilta pienyrittäjiltä ja se tukisi pk-yritysten kasvua, kehittämistä ja kansainvälistymistä sekä vahvistaisi alueen yritysekosysteemin kehitystä.

Suomi on edelläkävijä monella teknologian alalla. Energiakriisin keskellä rakennusosaaminen ja suomalainen vihreä teknologia ovat vientivaltteja. Terveysteknologiassa Suomella on paljon kasvupotentiaalia. Panostetaan uusien innovaatioiden syntyymiseen ja mahdollistetaan rahoituksen saanti.

Säästöjen järkevä kohdentaminen

Talouden tasapainottamiseksi on tehtävä myös säästötoimia. Ne eivät saa kuitenkaan syödä tulevan kasvun eväitä.

Säästöjen mahdolliset haittavaikutukset on aina arvioitava huolellisesti. Monesti leikkaukset ovat näkyneet ennen kaikkea lasten ja nuorten pahoinvointina, kun ei ole otettu huomioon ennaltaehkäisevän työn merkitystä.

Yhä useammalle suomalaiselle on oltava töitä. Myös perinteisestä 40 h/vko -työrytmistä poikkeaviin työskentelymalleihin on löydettävä vaihtoehtoja. Osatyökykyisille on luotava parempia mahdollisuuksia. Opintojen ja työnteon mahdollistaminen on oltava helppoa. Kehitysvammaisten työllistämistä on parannettava.

Panostuksia liikenteeseen

Pirkanmaan ja koko Suomen elinvoima varmistetaan toimivilla liikenneyhteyksillä. Asumisen ja yrittämisen edellytysten parantamiseksi niin tie- kuin raideliikenteeseen on tehtävä lähivuosina merkittäviä panostuksia.

Kuluneella vaalikaudella on rakennettu Hämeenkyrön Väylä (VT3), jonka toteutuminen mahdollistaa siirtymisen seuraaviin hankkeisiin. Yhteysväli Hanhijärvi-Rokkakoski on saatettava loppuun. Kolmostien seuraavat kehittämiskohteet ovat Parkanon Alaskylä sekä Ikaalisten Mansoniemi-Riitiala.

Valtatie 9 on koko Suomen tärkeimpiä liikennehankkeita, joka on saatava liikkeelle heti uuden hallituksen päättäessä tulevien vuosien kohteista. Myös VT12 sekä Porin tien parantaminen lisäkaistoineen vaativat toimia.

Alemman tieverkon kunnosta on huolehdittava kasvattamalla vuosittaisia määrärahoja kunnossapitoon ja korjauksiin. Yksityistieavustusten tasoa on korotettava.

Valtion on lisättävä panostuksia myös kevyenliikenteenväylien rakentamiseen. Erityisesti haja-asutusalueilla koulujen läheisyydessä mahdollisuuksia turvalliseen jalankulkuun ja pyöräilyyn on lisättävä.

Kattava lähijuna- ja linja-autoliikenne Pirkanmaalle

Tampereen seudun lähijunaliikenteen kattavuutta on parannettava entisestään. Erityisesti Ylöjärvelle suunniteltua yhteyttä on nopeutettava ja huolehdittava kaavamuuokset lähijunaseisakkeelle. Ennen lähijunayhteyden valmistusta on tarkistettava myös muiden junavuorojen mahdollisuutta pysähtyä Ylöjärvellä.

Liikenne- ja viestintäministeriön lähijunaliikenteestä tekemä ostosopimus sekä nykyinen VR:n ja kuntien ostosopimus on voimassa vuoteen 2030 asti. Vuoroja on pystyttävä lisäämään. Ylimitoitettujen ratahankkeiden sijaan päärata on saatava kuntoon.

Myös lähijunaliikenteen avaaminen mahdolliselle kilpailutukselle pääkaupunkiseudun tavoin on arvioitava ja tarvittaessa toteutettava.

Tampere ja Pirkanmaa kasvavat nopeasti. Siksi henkilöratapihan uudistaminen on saatava käytiin. Uuden matkakeskuksen rakentaminen vaatii valtion mukaantuloa.

Pirkanmaalla on huolehdittava toimivasta julkisesta liikenteestä koko maakunnassa. Linja-autolla on päästävää kulkemaan sujuvasti myös kaupunkiseudun ulkopuolella. Asiakkaita helpottaisi yhtenäinen järjestelmä, joka palvelisi koko matkaketjua. Se vaatii valtakunnallisia panostuksia.

TURVALLISUUS

“Turvallisessa yhteiskunnassa lapsilla ja nuorilla on mahdollisuus kasvaa, oppia ja kehittyä, perheet voivat nauttia yhdessäolosta, ystävät tavata toisiaan ja naapurusto luottaa toisiinsa. Turvallisuus on kasvun tae. Jokainen meistä kaipaa perusturvaa, jota yhteiskuntana voimme taata, mutta myös yhdessä rakentaa.”

Turvallisuus pitää sisällään valtavan monia ilmiöitä. Vaaliteemoisani käsittelen niin Suomen sisäistä kuin ulkoista turvallisuutta, ihmisten henkistä turvallisuutta ja sen linkittymistä edellisiin sekä energia- ja omavaraisuuskysymyksiä.

Olen viime vuodet työskennellyt EU- ja ulkopolitiikan parissa. Ilmiöiden tunnistaminen ja ymmärtäminen vaatii laajaa ja pitkäjänteistä perehtyneisyyttä. Ymmärrys ulkopolitiikasta ei synny sillä hetkellä, kun sota syttyy tai uusi kriisi on käsillä, vaan diplomatian kanssa pitää olla koko ajan hereillä.

Sisäinen turvallisuus on hyvinvoinnin kivijalka

Sisäistä turvallisuutta on se, kuinka koemme turvaa omalla asuinalueella, paikkakunnalla ja omassa maassamme. Viime aikoina katuväkivalta ja ryöstöt ovat lisääntyneet. Ihmiset pohtivat, uskaltaako kaduilla liikkua iltapimeällä. Osa tätä ongelmaa on huumeiden käytön lisääntyminen. Maahanmuuttajien kotoutumiseen on panostettava enemmän. Maahanmuuttaja tarvitsee opiskelupaikan, työtä, harrastuksia ja linkityksen suomalaiseen yhteiskuntaan - ja niiden kautta kokemuksen siitä, että on osa yhteisöä.

Tarvitsemme asennetta ja keinoja, joilla kaikki nuoret pidetään mukana yhteiskunnassa. Ulkopuolelle jäämisen kokemus synnyttää vihaa ja purkautuu usein väkivaltaisuutena. Siksi nuorten aitoon kohtaamiseen tarvitaan paljon resursseja. Koronavuosina monet nuoret jäivät pois harrastuksista - se näkyy nyt esimerkiksi jengiväkivaltaana. Tarvitaan paljon käytännön toimia esimerkiksi etsivään nuorisotyöhön ja muuhun syrjäytymistä ehkäisevään toimintaan (harrastusmahdollisuuksia myös perusasteen käyneille nuorille, koulutuksen puutteelliset resurssit kuntoon erityisesti inklusion ja pidennetyn oppivelvollisuuden osalta, ennaltaehkäisevää päihde- ja mielenterveystyötä nuorille).

Viime aikoina sisäistä turvallisuutta on horjuttanut myös hauras varautuminen ulkoisiin uhkiin. Mitä paremmin yksilötasolla on varauduttu, sitä vahvempia olemme yhteiskuntana yllättävien kriisien uhatessa. Pelastuslaitos on ansiokkailla kampanjoillaan jo ohjannut ihmisiä varautumaan ruuan, veden ja tarpeellisten käyttöesineiden osalta. Kyberturvallisuus ja varautuminen hybridiuhkiin vaativat entistä enemmän huomiota niin valtakunnallisesti, yritysten, järjestöjen kuin yksityishenkilöiden tasolla. Meidän pitää pystyä entistä paremmin suojautumaan huijaispuheluilta ja -tekstiviesteilä.

Toisaalta sisäistä turvallisuutta on demokratiasta huolehtiminen. Ulkomailta näemme esimerkkejä siitä, kuinka kansalaisten välillä eripura kasvaa ja syntyy kuplautumista: ihmiset jäävät eri ryhmien sisälle ja ryhmien välillä ennakkoluulot kasvavat. Tällainen ilmiö uhkaa sisäistä turvallisuutta ja demokratiaa. Siksi meidän on huolehdittava siitä, että keskusteluyhteys eri mielipiteitä edustavien ryhmien välillä säilyy ja asioista voidaan aina neuvotella. Kohtaamalla toisemme arvokkaasti rakennamme perusturvallisuutta. Poliitikkona ja kansanedustajana sitoudun siihen, että omalla toiminnallani ja sanavalinnoillani rakennan muurien sijaan siltoja. Turvallisuutta on myös panostaa oikean tiedon levittämiseen. Valeuutiset horjuttavat luottamustamme, ja sosiaalisessa mediassa tarvitaan erityistä taitoa olla yhteisen hyvän puolella. Demokratian vaaliminen on sitä, että pidetään kaikki mukana.

Hyvä ulkopoliitikka suojelee jokaista meistä

Jotta voimme olla turvassa, meidän on huolehdittava niin Puolustusvoimien, poliisin kuin rajaviranomaisten resursseista. Samalla meidän pitää olla hereillä koskien muun muassa ulkomaista kiinteistöomistusta.

Maailman myllerrysten keskellä turvallisuuspolitiikka on myös mitä enenevässä määrin talouspolitiikkaa. Turvallisuudesta kiinnipitäminen on myös investointien varmistamista.

Suomen turvallisuuspolitiikan merkittävin muutos etenee käytäntöön tulevalla vaalikaudella. Nato-jäsenyys lisää kansallista turvallisuutta sekä lähentää yhteistyötä läntisten kumppaneiden kanssa. Myös EU:ssa turvallisuuspoliittinen yhteistyö tiivistyy, mutta unioni ei korvaa Nato-yhteistyötä vaan täydentää sitä.

Nato-Suomen on jatkettava vahvan kansallisen puolustuksen kehittämistä. Sen pohjana on erinomaisen osaava asevelvollisuusarmeija ja puolustustahtoinen reservi.

Nato-ajassa Suomi kiinnostaa maailmalla entistä enemmän. Meidän on kyettävä viemään eteenpäin osaamistamme IT- ja kyberturva-asioissa, mutta lisäksi myös kokonaisturvallisuusajattelua.

Ulkopoliitikkamme rakentuu hyvien kansainvälisten suhteiden ja luotettavuuden varaan. Meidän tulee jatkossakin tehdä töitä ihmisoikeuksien ja koulutuksen sekä naisten ja lasten aseman parantamiseksi maailmassa.

Käytännönläheisempi Eurooppa

Euroopan Unioni on Suomen tärkein arvo- ja turvallisuusyhteisö. EU-jäsenyytemme vahvistaa Suomen turvallisuutta laaja-alaisesti poliittisesta yhteisöstä sisäiseen turvallisuuteen, talouden vakauteen ja puolustusyhteistyöhön. Tarvitsemme unionia huomenna yhä enemmän kuin eilen puolustaaksemme yhteisiä arvojamme, kuten demokratiaa, ihmisoikeuksia, tasa-arvoa ja oikeusvaltioperiaatetta.

Unionia pitää jatkuvasti kehittää. EU on ottanut keskeisimmäksi tavoitteekseen vastaamisen ilmastonmuutokseen. Se ei kuitenkaan riitä. Meidän on muistettava, että myös taloudellinen yhteistyö ja sisämarkkinat kaipaavat kehittämistä. Ajattelu, jossa valtioiden velalla ei ole merkitystä, on saanut liikaa jalansijaa unionissa. Saksa ja Alankomaat ovat alkaneet lipsua tarkan taloudenpidon ajattelusta. Emme voi rakentaa unionia yhteisten velkapakettien varaan.

Ilmastonmuutoksen vastaisen taistelun nimissä unionilla ei ole oikeutta ottaa toimivaltaa meille jäsenmaille kuuluvissa asioissa. Metsät kuuluvat meille.

Kansallisen talouden ohella omavaraisuus ja paikallisuus ovat teemoja, joista on huolehdittava myös Euroopan unionissa. Toimitusketjuja on lyhennettävä ja unionin riippuvuutta Kiinaan on vähennettävä etenkin elämälle tärkeiden asioiden osalta. Esi-merkkejä näistä ovat lääkkeet ja puolijohteet.

Turvallista tulevaisuutta

Tulevat sukupolvet tuovat osaltaan turvaa. Sukupolvi kerrallaan olemme rakentaneet Suomea ja pyrkineet luomaan tuleville sukupolville parempia elämisen mahdollisuuksia. Taloudellisesta niukkuudesta ja aineellisesta puutteesta huolimatta Suomen historian menneinä vuosina turvaa ja iloa ovat aina tuoneet pihapoluilla juoksentelevat pienet pellavapäät. Tällä hetkellä syntyvyys on alhaisempi kuin pahimpina nälkävuosina, vaikka elintaso on noussut kohisten.

Epävarmuus tulevaisuudesta saa monet siirtämään perheen perustamista. Samaan aikaan lapsettomuus on suuri ongelma ja kipeä paikka monelle. Yhteiskunnan on osaltaan kyettävä tarjoamaan palveluita erilaisille perheille lapsettomuuteen liittyvissä kysymyksissä. Myös lapsettomuushoitoihin pääsyä pitää helpottaa.

Meidän on kyettävä luomaan Suomesta entistä lapsi- ja perheyönteisempi yhteiskunta, johon jokainen lapsi on tervetullut. Tarvitsemme aitoa ja arvostavaa keskustelua sekä tutkimustietoa siitä, miten turvaamme maamme tulevaisuuden myös syntyvyyden osalta. Parasta turvaa on nähdä elämän jatkuvan lapsissamme.

Perhevapaiden pitää olla mahdollisia molemmille vanhemmille. Asenteita, työskentelytapoja ja kulttuuria on pystyttävä muuttamaan, jotta yhä useampi isä voisi jäädä perhevapaille.

Hyvinvointi, hoito ja hoiva ovat perusoikeuksia

Turvallisuutta on myös se, että kansalaiset pääsevät nopeasti hoitoon, ikäihmiset saavat arvokasta hoitoa ja että arkemme tuottaa hyvinvointia liian suuren kuormituksen sijasta. Tarvitsemme lisää hoitajia hoivaan ja sosiaalityöhön. Rahan lisäksi ratkaisuna on vähentää hoitajien kuormitusta sekä lisätä kannustimia lähteä alalle. Hoito- ja hoiva-alan on oltava houkuttelevaa. Tällä hetkellä hoitajien jaksaminen on koetuksella, koska tekijöitä on liian vähän ja työolosuhteet ovat liian kuormittavia. Monet hoitoalalla kokevat, etteivät voi tehdä työtä arvojensa mukaisella tavalla, kun kiire vie aikaa ihmisen arvokkaalta kohtaamiselta.

Olemme tilanteessa, jossa vanhuksille ja sairaille ei ole riittävästi hoitopaikkoja. Kulut painottuvat erikoissairaanhoidon, koska hoitojonoja ei ole pystytty purkamaan perussairaanhoidon puolella. Akuuttihoitoon on päästävä silloin, kun tarvetta on. Tällä hetkellä isojen kaupunkien päivystysvastaanotoista kerrotaan jatkuvasti ruuhkista ja jopa 40 tunnin hoitojonosta. Hoitoketjun toimivuuteen ja kokonaisvaltaiseen hoitoon pitää kiinnittää huomiota, jotta potilaat eivät siirry edestakaisin vaan saavat hyvän hoidon ja kotiohjeet ajoissa. On resurssien hukkaamista, jos sairaanhoitajat ja lähihoitajat hoitavat hoitolaitoksissa pyykkejä ja siivouksia sekä valmistavat ruokaa. Siksi muuta henkilökuntaa tarvitaan hoitolaitoksiin lisää. Vanhukset tarvitsevat myös mielekkäitä virikkeitä ja mahdollisuuksia ulkoiluun. Myös tällaista työtä voi tehdä jokin muu kuin hoitajan koulutuksen saanut.

Kun puhutaan hyvästä hoidosta ja hoivasta, on muistettava ennaltaehkäisyyn tärkeys. Jos haava hoidetaan hyvin, se ei ehdi tulehtua - tämä vertauskuva tulisi olla lähtökohtana poliittisissa päätöksissä, joilla vaikutetaan hoidon saatavuuteen. Lääkäriin pitää päästä nopeasti tarpeen tullen, mutta meidän on kannustettava ihmisiä myös pitämään hyvää huolta itsestään. Järjestöillä ja muilla kolmannen sektorin palveluilla on merkittävä rooli siinä, miten ne saavat ihmisiä liikkeelle, toimimaan ja esimerkiksi kulttuurin pariin. Hyvä konsertti tai urheilutapahtuma tuottavat parhaimmillaan mielenterveyttä ja hyvinvointia suurille joukoille.

Mielen terveys on kaikkien yhteinen asia. Kuka tahansa meistä voi uupua tai mieli voi saada kolhuja yllättävien tapahtumien seurauksena. Emme kuitenkaan ole samanarvoisessa asemassa taustojemme ja lähtökohtiemme perusteella. Traumaattisen lapsuuden päihdeperheessä elänyt nuori ei kaipaa lausahduksia jokaisesta oman onnensa seppänä. On fakta, että osa lapsista ja nuorista saa hyvät eväät elämään, mutta kaikki eivät. Siksi ennaltaehkäisevään työhön on panostettava niin lapsi- ja perhetyössä kuin mielenterveyspuolella.

Kannatan psykoterapeuttikoulutuksen muuttamista maksuttomaksi. Tarvitsemme lisää terapeutteja ja mielenterveyden ammattilaisia, mutta on pohdittava rehellisesti myös sitä, että tuottaako yhteiskuntamme uupumista ja mielenterveyden haasteita? Onko koulu ympäristönä tai opiskelu muuttunut liian kuormittavaksi ja miksi työuupuminen koskettaa yhä useampia? Tarvitsemme matalan kynnyksen palveluita sekä osaamista ihmisen kokonaisvaltaiseen hoitoon sekä hyvinvoinnin lisäämiseen.

Yhteisöllisyys lisää tutkitusti hyvinvointia. Kuitenkin yksinäisyys on viime vuosina lisääntynyt ja yhä useammat vanhuksat ja nuoret kokevat yksinäisyyttä. Maailmalla on kokeiltu malleja, joissa opiskelijoille on tarjottu mahdollisuuksia asua lähellä vanhuksia joko vanhainkodeissa tai senioritaloissa. Näin vanhuksat saavat iloa ja seuraa nuorista, ja nuoret kokemuksen siitä, että heidän läsnäolollaan on merkitystä. Myös koulumummit ja -vaarit sekä kaikenlainen ylisukupolvinen toiminta voivat johtaa meitä yhteiskuntana paremman hyvinvoinnin ja turvallisuuden kokemukseen. Kannatan ennakoluulotonta kokeilua tällaisissa järjestelyissä - yhteiskunnan on tuettava erilaisia keinoja tuoda ihmisiä yhteen. Kaikilla ei ole omaisia, joten erilaiset mummonkamarit ja muut yhteisölliset olohuoneet ovat tärkeitä.

Omavaraisuus on entistä tärkeämpää

Meidän tulee olla omavaraisia niin ruuan kuin energian osalta - ne ovat keskeinen osa huoltovarmuutta. Suomi on kaukana Pohjolan perällä ja mahdollisten kriisien aikana jäämme herkästi oman varautumisen varaan. Omavaraisuuteen liittyy myös logistiikkayhteydet - olemme pitkälti laivayhteyksien varassa, kun tiet ja raiteet ovat kaukana. Tällä hetkellä moni ruuantuottaja lopettaa tilanpidon, koska toiminta ei ole kannattavaa. Kustannusten nousu (lannoitteet, energia) osuu eniten juuri maatalousryt-täjiin. Nyt on viimeinen hetki toimia, jos haluamme säilyttää kotimaista ruuantuotantoa. Alkutuottajan menot ovat valtavan suuria verrattuna moneen muuhun toimialaan ja investoinnit tehdään velaksi. Tuottajan on saatava kunnan tulo, jotta ruuan tuottaminen on kannattavaa.

Meidän on tehtävä paljon enemmän sen eteen, että käytämme erityisesti julkisissa hankinnoissa kotimaista ruokaa. Broilereita ja kasviksia ei kannata raahata maailman ääristä.

Kaikki on kiinni energiasta

Tarvitsemme nyt ja tulevaisuudessa omavaraista energiaa. Tarvitsemme lisää ydinvoimaa ja meidän on myös nopeutettava pienydinvoimaloiden suunnittelua.

Uusiutuvan energia tuotanto lisää säätövoiman tarvetta. Perusvoiman (mm. ydinvoima) kapasiteetin kasvaessa tulee tilanne, jolloin tuotanto ylittää reippaasti kulutuksen. Tällöin on erittäin tärkeää, että ylituotanto voidaan "varastoida" talteen. Sähköenergia voidaan muuttaa vedyksi ja vety on myös mahdollisuus liikenteen muuttamisessa päästöttömäksi. Vetykäyttö suoraan liikenteen polttoaineena parantaa hyötysuhdetta merkittävästi. Vedyn hyötykäyttö on mahdollista aikaisintaan kuitenkin 5-10 vuoden kuluttua. Pienydinvoimalat ovat myös erittäin lupaava säätövoiman mahdollisuus, mutta sekin ottaa noin 10 vuotta (aikaisintaan 2028). Tarvitsemme valtakunnallisen vetystrategian.

Säätövoimaksi tarvitaan siis lyhyellä aikavälillä muita ratkaisuja, joita ovat sähkön käytön säätö sekä bioenergia. Tuulivoiman liisäminen on ollut hyvä ratkaisu, mutta tarvitsemme sääntelyä ja valvontaa sekä maanomistajien parempaa huomioimista. Tuulivoimahankkeita suunniteltaessa on arvioitava tarkkaan niiden vaikutukset yhteisöihin, alueille ja maankäyttöön. Myös aurinkovoima on keino lisätä puhtaampaa energiaa, tosin sen tuotanto meillä painottuu kesäaikaan.

Energian kulutuksen pienentäminen (energiansäästö)

Tarvitsemme energiaa, mutta planeettamme voimavarat ovat rajallisia. Energiakeskustelussa olisikin puhuttava enemmän energian säästämistä ja kulutuksen pienentämisestä. Energian kulutuksen pienentäminen ja kulutuksen ajankohdan siirtäminen alhaisemman kulutuksen aikaan alentavat myös sähkön hintaa. Koska teollisuus käyttää lähes puolet Suomen sähkönkulutuksesta, myös teollisuuden kulutushuippujen säätäminen on tärkeää. Huomio onkin keskitettävä siihen, että niin kotitalouksissa kuin teollisuudessa on riittävästi tietoa ja osaamista säädelä energiankulutusta.

